

Aan: Het College van Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Van: Belangenvereniging Bewoners Hemkade en P.Ghijsenlaan e.o.
p/a G. Vos
Hemkade 39
1506 PS Zaandam

Onderwerp: Verplaatsing ICL Fertilizers

Datum: 26 februari 2023

Geacht College,

Op 21 augustus 2021 ontvingen de bewoners van de Hemkade te Zaandam een brief van de Projectmanager Zaanstad Zuid van de gemeente Zaanstad, waarin werd medegedeeld, dat “ ICL Fertilizers Europe CV” een kunstmestfabriek wil gaan bouwen tegenover de woningen, welke zijn gesitueerd op de Hemkade te Zaandam.

Op 20 december 2022 is er een informatiebijeenkomst geweest waarin de directie van ICL de plannen voor de nieuw te bouwen fabriek heeft gepresenteerd aan belanghebbenden waaronder bewoners en bedrijven uit de Zaanse omgeving. De gemeente Zaanstad was daarbij als toehoorder vertegenwoordigd o.a. door de wethouder Wessel Breunessse.

Ons is die avond gebleken dat het de bedoeling is dat die fabriek gebouwd gaat worden op het noordelijkst gelegen gedeelte van het terrein van het Overslag Bedrijf Amsterdam (tegenwoordig HES) gelegen op de hoek van het Noordzeekanaal en de Westhaven te Amsterdam. Als dit voornemen wordt uitgevoerd ligt die fabriek nagenoeg recht tegenover onze woningen, op een afstand van ongeveer 300 meter.

Deze fabriek is een uitbreiding of verplaatsing van de kunstmestfabriek te Amsterdam, voorheen genaamd Amfert Super-Fosfaatfabriek gesitueerd op het terrein gelegen op de hoek Noordzeekanaal/Mercuriushaven aan de Fosfaatweg te Amsterdam. De grondstoffen voor de productie van die kunstmest zijn fosfaaterts, fosforzuur, zwavelzuur, ammoniak en kaliumchloride. Bovendien wil het bedrijf op de nieuwe locatie fosfaat uit slibassen (afval) gaan hergebruiken en restzuren, die als restproduct vrijkomen bij derden, gaan innemen om te gebruiken bij de productie van kunstmest.

De verwachting is dat medio 2023 de vergunningsaanvraag en de bijbehorende Milieu Effect Rapportage (MER) van ICL voor die nieuwe fabriek worden ingediend.

Om de kunstmest te produceren worden in het productieproces een flink aantal zeer zorgwekkende gevaarlijke stoffen gebruikt. De nieuwe fabriek wordt een 24 uren bedrijf, waarbij zoveel als mogelijk zal worden geproduceerd. De aan en afvoer van de grondstoffen voor de productie van de kunstmest en het transport van het product zelf zal overwegend met schepen geschieden. Het laden en lossen zal met grote (drijvende) knijpbak kranen worden gedaan.

Dit proces gaat vermoedelijk dag en nacht door en veroorzaakte op de oude locatie ook al veel (stof)overlast en zal dat op de nieuwe locatie ongetwijfeld ook gaan doen.

Op de genoemde bijeenkomst van 20 december 2022 hebben wij diverse vragen gesteld met betrekking tot de plannen van de fabriek. De antwoorden die we kregen hebben ons toen onvoldoende duidelijkheid gegeven over de te verwachten milieuoverlast van het bedrijf. Onze zorgen over wat dit bedrijf voor onze gezondheid en de leefbaarheid gaat betekenen zijn daarmee niet weggenomen. Deze staan al zwaar onder druk als je alle overlast die we ondervinden van bedrijven rondom ons heen (360 graden en integraal) in ogenschouw neemt.

Wij zijn als bewoners van de Hemkade en omgeving dan ook tegen de komst van deze fabriek op de locatie zoals hiervoor genoemd.

Onze belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- De bewoners van de Hemkade ondervinden nu al erg veel last van (fijn)stof, lawaai en stank van bedrijven die rondom onze woningen zijn gelegen zoals van het bedrijf HES (voorheen OBA), Renewi (voorheen Icova), Norit en van het even verderop aan beide zijden gelegen oliehavengebied maar ook van de Zaanse industriële omgeving. We zijn er van overtuigd dat met de komst van die fabriek van I.C.L. Fertilizers met name de stofoverlast en de lawaai-overlast ernstig zullen toenemen en daarmee de leefbaarheid en gezondheid van de bewoners nog zwaarder onder druk komen te staan dan nu al het geval is.
- De bewoners van de Hemkade zijn bevreesd voor het moment dat er ooit iets mis gaat met de grote hoeveelheid zorgwekkende gevaarlijke stoffen die op dat bedrijf in het productieproces worden gebruikt en daar liggen opgeslagen. In ons gebied hebben we overwegend west of zuid-westenwind.
Concreet betekent dit, dat we nagenoeg altijd stof- en fijnstof- overlast van dit bedrijf zullen hebben en dat als er iets misgaat op het fabrieksterrein en er een uitstoot plaatsvindt als gevolg van bijvoorbeeld een ongeval of een explosie, wat gelet op de grote hoeveelheid ammoniak niet denkbeeldig is, onze huizen altijd in de gevarezone zullen liggen.
- Tijdens de informatieavond is ons verteld dat in de Milieu Effect Rapportage (MER) welke bij de vergunningsaanvraag behoort, de gevolgen van de overslag, transport en opslag van grondstoffen niet worden opgenomen, omdat deze activiteit onderdeel is van de reeds verstrekte vergunning aan HES (OBA). Wij zijn van mening dat de overslag en opslag ook een onderdeel uit moet gaan maken van de MER bedoeld als integraal onderdeel van het fabrieksproces.
- De bouw van deze fabriek, de productie van de kunstmest en de aanvoer van grondstoffen en de afvoer van het product kunstmest zal zoveel stikstofdepositie vereisen, dat we ons niet kunnen voorstellen dat daarvoor een vergunning zal en mag worden verleend (het productieproces vereist zeer veel energie).

Wij hebben begrepen dat u uiteindelijk het bevoegd gezag bent met betrekking tot het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en in gebruik nemen van deze fabriek, maar dat u zich voor wat betreft het uitvoeren van die taak/verantwoordelijkheid bedient van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Wij vragen van u als college:

- Dat u de druk op en onze gezondheid serieus en integraal ter harte neemt (uw zorgplicht voor alle inwoners binnen de provincie) en er niet alleen naar economische omstandigheden gekeken wordt.
- Dat u over deze voorgenomen verplaatsing/bouw met de gemeente Amsterdam in gesprek gaat en zo mogelijk gezamenlijk op zoek gaat naar een andere locatie dan genoemd.
- Dat u gaat bewerkstelligen dat de aan- en afvoer alsmede de opslag voor die nieuwe fabriek onderdeel wordt van de MER bij de vergunningsaanvraag.
- Dat u ons zo spoedig mogelijk, bijvoorbeeld binnen 4 weken na ontvangst van deze brief schriftelijk op de hoogte brengt wat uw standpunt hierin is.

Wij hopen op uw medewerking in deze en zien graag uw reactie tegemoet.

Hoogachtend,

[Redacted signature]

voorzitter belangenvereniging Bewoners Hemkade en P.Ghijsenlaan e.o.

[Redacted text]

[Redacted text]